

RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG LEUVEN.
 AFDELING BURGERLIJKE RECHTBANK.
 vijfde kamer.

zitting: 05.03.2014.

Eindvonnis

Rol nr.:

In de zaak van

X, advocaat, met kantoor te
 - appellant, ter zitting vertegenwoordigd door

advocaat te

tegen:

De nv Y ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het
 nummer , met zetel te ;
 - geïntimeerde, ter zitting vertegenwoordigd door

I Procedure

De bepalingen van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken werden nageleefd.

De rechtbank nam onder meer kennis van:

- het afschrift van een vonnis op 25 juli 2011 uitgesproken door de vrederechter van het kanton Tienen;
- het verzoekschrift tot hoger beroep op 2 september 2011 ter griffie neergelegd;
- de laatste conclusie van partijen en de door hen neergelegde stukken;
- de overige stukken van het rechtsplegingsdossier.

De zaak werd behandeld op de openbare zitting van 5 februari 2014 en daarna in beraad genomen.

ERE LOON

PROBATORIEK

II De feiten

X is als advocaat opgetreden voor nv Y.

Op 8 januari 2010 schreef hij in het dossier met zijn referte " ... - Y nv / Z . nv" dat hij zijn dossier afsloot en zond hij zijn staat van kosten en ereloon ten bedrage van 357,41 euro op.

Op 8 januari 2010 schreef hij in het dossier met zijn referte " ... . Y B.V. / Z " dat hij zijn dossier afsloot en zond hij zijn staat van kosten en ereloon ten bedrage van 1.171,60 euro op.

Bij schrijven van 20 augustus 2010 deelde mr. X mee dat Y een gerechtelijke procedure kon vermijden door akkoord te gaan met een arbitrageprocedure. Indien zij hiervan geen gebruik wenste te maken, zou hij moeten overgaan tot dagvaarding.

III De vorderingen in eerste aanleg

Mr. X heeft op 20 april dagvaarding laten betekenen aan nv Y. Hij vorderde betaling van 1.562,23 euro, te vermeerderen met de intrest tegen de wettelijke intrestvoet vanaf 21 april 2011 en de kosten.

IV De beslissing van de vrederechter

De vrederechter was van oordeel dat de vordering van mr. X verjaard was. Tevens oordeelde hij dat de houding die mr. X had aangenomen onverenigbaar was met de uitoefening van zijn subjectief recht, minstens onverzoenbaar is met het beginsel van de uitvoering te goeder trouw van de overeenkomsten, ja zelfs onverzoenbaar is met het beginsel van verbod van misbruik van recht.

De vrederechter verklaarde de vordering van mr. X "in de mate überhaupt ontvankelijk [...] alleszins ongegrond"

V De vorderingen in beroep

Mr. X vraagt de zaak naar de bijzondere rol te verzenden in afwachting van een uitspraak door de rechtbank van eerste aanleg te Hasselt in de zaak gekend onder rolnummer

Voor het overige herneemt hij zijn vordering zoals voor de eerste rechter gesteld.

Nv Y vraagt de vordering van mr. X onontvankelijk, minstens ongegrond te verklaren

VI Beoordeling

1 De rechtbank houdt enkel rekening met de laatste conclusie die door partijen werd neergelegd¹.

2 Er wordt geen akte van betekening neergelegd. Het hoger beroep werd tijdig en regelmatig naar de vorm ingesteld en is ontvankelijk.

3 Mr. X voert aan dat de heer V afgevaardigd bestuurder is van nv Y. Voor de rechtbank van eerste aanleg te Hasselt is een zaak hangende gekend onder rolnummer : In deze zaak vordert mr. X betaling van zijn staat van kosten en ereloon van V in zes dossiers.

Mr. X vraagt de onderhavige zaak naar de bijzondere rol te verzenden in afwachting van een uitspraak door de rechtbank van eerste aanleg te Hasselt "vermits het in feite dezelfde materie betreft".

4 Vooreerst dient opgemerkt te worden dat het Gerechtelijk Wetboek geen bepaling bevat waarbij de ene rechtbank moet wachten om uitspraak te doen in een zaak tot een andere rechtbank een zaak behandeld heeft.

Mr. X vermeldt ook niet op welke bepaling van het Gerechtelijk Wetboek hij zich steunt om te vragen dat de rechtbank de uitspraak van de rechtbank van eerste aanleg te Hasselt zou afwachten.

Het Gerechtelijk Wetboek bevat wel bepalingen in verband met de aanhangigheid en de samenhang van verschillende zaken.

5 Aanhangigheid bestaat telkens wanneer vorderingen met hetzelfde voorwerp en wegens dezelfde oorzaak worden ingesteld tussen dezelfde partijen die in dezelfde hoedanigheid optreden voor verschillende rechtbanken, bevoegd om daarvan kennis te nemen en geroepen om in eerste aanleg uitspraak te doen².

Dit is duidelijk niet het geval. De verwerende partij is in beide zaken een andere partij. Ook het voorwerp en de oorzaak van de vordering is trouwens verschillend.

6 Rechtsvorderingen kunnen als samenhangende zaken worden behandeld, wanneer zij onderling zo nauw verbonden zijn dat het wenselijk is ze samen te behandelen en te berechten, teneinde oplossingen te vermijden die onverenigbaar kunnen zijn wanneer de zaken afzonderlijk worden berecht³.

1 Zie artikel 748bis Gerechtelijk Wetboek en Cass., 29 maart 2011, rolnummer C.11.0472.N; Cass. 8 maart 2013, rolnummer C.11.0477.N, <http://jure.juridat.just.fgov.be>.

2 Artikel 29 van het Gerechtelijk Wetboek

3 Artikel 30 van het van het Gerechtelijk Wetboek

7 Mr. X verduidelijkt niet wat hij bedoelt met het feit dat onderhavige zaak en de zaak hangende voor de rechtbank van eerste aanleg te Hasselt "dezelfde materie" betreft.

De rechtbank kan slechts vermoeden dat hij van oordeel is dat beide zaken samenhangend zijn omdat in beide zaken als verweer wordt aangevoerd⁴ dat er nooit een professionele relatie advocaat - cliënte is tot stand gekomen tussen partijen gelet op de familiale band tussen mr. X en de heer V

8 Verschillende vorderingen of verschillende punten van een vordering tussen twee of meer partijen, welke, afzonderlijk ingesteld, voor verschillende rechtbanken zouden moeten worden gebracht, kunnen, indien zij samenhangend zijn, vóór dezelfde rechtbank samengevoegd worden met inachtneming van de voorrang bepaald in artikel 565, 2° tot 5°. Wanneer de partijen evenwel niet dezelfde zijn in alle vorderingen en wanneer een van de rechtbanken een vonnis gewezen heeft dat niet tot gevolg heeft dat het geschil aan haar kennisneming is onttrokken, mag de verwijzing naar die rechtbank niet worden uitgesproken indien degenen die in dat vonnis geen partij waren, zich ertegen verzetten⁵.

De rechtbank leest in de conclusie van mr. X dat de rechtbank van eerste aanleg te Hasselt reeds twee tussenvonnissen heeft uitgesproken. Nv Y was in die vonnissen geen partij en voert aan dat er "absoluut geen sprake is van enige samenhang".

Onderhavige zaak kan dan ook, gelet op het verzet van nv Y, niet verzonden worden naar de rechtbank van eerste aanleg te Hasselt en de rechtbank dient uitspraak te doen over de bij haar aanhangig gemaakte zaak.

9 Artikel 2276bis, § 2, van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de vordering van de advocaten tot betaling van kosten en ereloon verjaart na verloop van vijf jaar na het beëindigen van hun taak.

De vrederechter was van oordeel dat de vordering van mr. X verjaard is.

10 De verjaringstermijn neemt een aanvang vanaf het ogenblik dat de taak die aan de advocaat werd toevertrouwd beëindigd is of wordt.

De taak van de advocaat is beëindigd als de opdracht waarmee hij belast werd, werd uitgevoerd.

De taak van de advocaat is eveneens beëindigd als hetzij de advocaat, hetzij de cliënt ondubbelzinnig een einde maakt aan de tussen hen bestaande rechtsverhouding⁶.

4 De rechtbank kan slechts vermoeden dat dit verweer ook in de voor de rechtbank van eerste aanleg te Hasselt hangende zaak wordt aangevoerd

5 Artikel 566 van het Gerechtelijk Wetboek

6 VAN OEVELEN, A., De beëindiging van het mandaat van de advocaat in X., Liber amicorum Jo Stevens, 619

Luidens artikel 2007, eerste lid van het Burgerlijk Wetboek, kan de lasthebber de lastgeving beëindigen door kennisgeving van zijn ontslag aan de lastgever. Deze opzegging sorteert maar effect vanaf het ogenblik dat de lastgever er kennis van heeft genomen of er redelijkerwijze kennis van kon nemen⁷. Wanneer de advocaat zelf een einde maakt aan de opdracht dient hij dit op ondubbelzinnige wijze ter kennis te brengen van zijn cliënt.

11 Mr. X voert aan dat:

- het gaat om zaken waarbij de tegenpartijen van nv Y waartegen de procedures werden ingeleid failliet werden verklaard en er dus diende gewacht te worden op de definitieve afsluiting van deze falingen om na te gaan of er al dan niet een dividend zou uitbetaald worden;

- er tussen hem en de afgevaardigd bestuurder van nv Y overeengekomen was dat zou gewacht worden op een uitspraak naar aanleiding van een vordering tot schadevergoeding die tegen mr. A diende gevoerd te worden. Mr. A was opgetreden voor de afgevaardigd bestuurder van nv Y en zou fouten gemaakt hebben. Na uitbetaling van de door mr. A verschuldigde schadevergoeding zou nv Y mr. X pas moeten betalen voor de door hem geleverde prestaties.

12 Er wordt geen enkel bewijs bijgebracht van het feit dat tussen partijen was afgesproken dat nv Y tot betaling zou overgaan nadat een procedure gevoerd was tegen mr. A.

Uit de stukken blijkt dat mr. A dit dossier afsloot bij schrijven van 4 november 1998 gericht aan de heer V⁸. Meer dan tien jaar later was nog geen procedure gestart tegen mr. A. De verjaringstermijn voor de beroepsaansprakelijkheid van advocaten is vijf jaar⁹. Het lijkt dan ook twijfelachtig dat nog met enige kans op succes een procedure zou kunnen worden gestart tegen mr. A.

Hoe dan ook is een dergelijke overeenkomst niet bewezen.

13 Mr. X vordert de betaling van zijn staat van kosten en ereloon in twee dossiers.

Deze beide zaken hebben betrekking op dezelfde aannemingsovereenkomst die werd afgesloten met nv Z.

14 Mr. X opende een eerste maal een dossier tegen Z op 7 januari 1999 onder referte " - Y nv / Z nv". Hij verzond een ingebrekestelling aan Z op 7 januari 1999 en schreef Z opnieuw aan op 19 maart 2002. Hij besprak de zaak met de advocaat van Z op 19 juni 2002 en stuurde bij schrijven van 21 juni 2002 een lijst met werken die uiterlijk tegen 15 september 2002 dienden te worden uitgevoerd op naar de advocaat van Z.

7 VAN OEVELFN. A., *l.c.*, 609

8 Stuk 1 dossier

9 Artikel 2276bis, § 1, van het Burgerlijk Wetboek

Daarna gebeurde er niets meer in deze zaak. Op 14 december 2004 opende mr. X een nieuw dossier tegen Z, met een nieuwe referte "Y B.V./Z".

Hieruit blijkt dat mr. X zijn taak in het dossier "Y nv/Z" als beëindigd beschouwde, nadat afspraken gemaakt waren in verband met de werken die tegen 15 september 2002 dienden te worden uitgevoerd.

De taak van mr. X in dit dossier bestond er klaarblijkelijk enkel in om Z in gebreke te stellen een aantal werken uit te voeren. Eenmaal, Z zich ertoe verbonden had deze werken uit te voeren tegen 15 september 2002 was de taak van mr. X beëindigd.

Toen mr. X op 20 april 2011 tot dagvaarding overging was de verjaringstermijn van vijf jaar reeds ruimschoots overschreden.

In het dossier met referte "Y B.V./Z" werd op 20 januari 2005 een dagvaarding in kort geding betekend aan nv Z. Bij beschikking van 1 februari 2005 van de voorzitter van de rechtbank van koophandel van Leuven zetelend in kort geding werd een deskundige aangesteld.

Bij vonnis van 15 februari 2005 van de rechtbank van koophandel te Leuven werd nv Z failliet verklaard. Mr. X verzond op 28 februari 2005 een aangifte van schuldvordering naar de curator. Er werd aangifte gedaan voor 1 euro provisioneel in het bevoorrecht passief. De schuldvordering werd door de curator betwist en de betwisting zou behandeld worden op de zitting van 10 mei 2005. Vermoedelijk werd de zaak dan naar de rol verzonden.

Nadat de in kort geding aangestelde deskundige zijn deskundig verslag neerlegde schreef mr. X op 17 augustus 2005 de curator aan. Hij verzocht de schuldvordering in het passief van de faling op te nemen voor 411.772,88 euro en riep het voorrecht in op het volledige deel van het onroerend goed dat eigendom was van de gefailleerde.

De curator antwoordde bij schrijven van 12 september 2005 met de vraag te laten weten op welk artikel van de wet op de voorrechten en hypotheeken mr. X zich steunde om een voorrecht in te roepen en besloot dit schrijven als volgt: "Na ontvangst van uw schrijven kan dan de zaak voor behandeling gesteld worden".

Uit dit schrijven van de curator blijkt dat de zaak nog diende behandeld te worden door de rechtbank van koophandel voor de aanvaarding van de schuldvordering van nv Y in het bevoorrecht passief van het faillissement.

Dit schrijven van 12 september 2005 is de laatste brief die in het dossier terug te vinden is. Klaarblijkelijk moest de zaak nog steeds vastgesteld worden voor de rechtbank van koophandel voor de aanvaarding van de schuldvordering in het passief van het faillissement op het ogenblik dat mr. X aan nv Y schreef dat hij niet verder voor haar kon optreden en zijn staat van kosten en ereloon opstelde.

Er kan dan ook niet beslist worden dat de taak van mr. X beëindigd was, omdat de zaak waarmee hij belast was, beëindigd was.

16 Mr. X heeft vóór zijn schrijven van 8 januari 2010 ook niet op ondubbelzinnige wijze aan nv Y ter kennis gebracht dat hij een einde stelde aan zijn opdracht.

De verjaringstermijn is voor dit dossier pas beginnen lopen op 8 januari 2010. De vordering is voor dit dossier niet verjaard.

17 Nv Y voert aan dat mr. X gehuwd is met een zuster van de heer V, afgevaardigd bestuurder van nv X. Volgens nv Y waren de heer V, die arts is, en mr. X elkaar wederzijds behulpzaam, mr. X met juridische prestaties en de heer V met medische prestaties. Nooit werd overeengekomen dat er wederzijds kosten en/of erelonen zouden verschuldigd zijn. Soms werd een restaurantbezoek georganiseerd om prestaties te belonen of leverden vrienden van de ene prestaties aan de andere.

Volgens nv Y heeft mr. X de ereloonnota's opgemaakt als reactie op het feit dat er onenigheid ontstond in verband met de vereffening en verdeling van de ouderlijke nalatenschappen in de familie V en hierover een gerechtelijke procedure gestart werd door de heer V.

18 Mr. X trad op als advocaat. Hij liet een dagvaarding in kort geding betekenen, de rechtbank stelde een deskundige aan, hij diende een aangifte van schuldvordering in in het faillissement nv Z, volgde het deskundig onderzoek op en maakte op basis van het deskundig verslag een afrekening over aan de curator.

19 Wanneer een advocaat beroepshalve optreedt, bestaat er een vermoeden dat de cliënt zich ertoe verbonden heeft de kosten en het ereloon van de advocaat te betalen.

Dit vermoeden wordt door nv Y niet weerlegd. Nv Y bewijst niet dat de heer V, of zijn vrienden, prestaties zouden verricht hebben voor mr. X. Zij bewijst niet dat tussen partijen zou zijn overeengekomen dat zij wederzijds prestaties voor elkaar zouden verrichten en deze prestaties elkaar zouden compenseren.

20 Wanneer een advocaat geen provisie vraagt ontnemt hem dit niet het recht om bij de beëindiging van zijn opdracht een staat van kosten en ereloon op te maken en hiervan betaling te vragen. Door geen provisie te vragen heeft een advocaat zich niet gedragen op een wijze waarop hij geen recht meer zou hebben op betaling van zijn kosten en ereloon. De uitvoering te goeder trouw van een overeenkomst verzet er zich niet tegen dat een advocaat die geen provisie gevraagd heeft betaling vraagt van zijn kosten en ereloon.

21 De advocaat dient zijn cliënt op de hoogte te brengen van wat zijn tussenkomst zal kosten, minstens van de wijze waarop hij zijn staat van kosten en ereloon zal vaststellen, zodat de cliënt zich een idee kan vormen van wat de tussenkomst van de advocaat hem zal kosten.

De advocaat dient erover te waken dat hij bij zijn cliënt geen verwachtingen wekt, die hij dan uiteindelijk niet inlost.

Wanneer een advocaat geen provisies vraagt, en verder evenmin een afspraak maakt over de wijze waarop hij zijn kosten en ereloon zal vaststellen, laat hij de cliënt volledig in het ongewisse over de kosten en het ereloon die hij uiteindelijk zal dienen te betalen. Hij wekt wel de indruk dat deze kosten en dit ereloon zeer gematigd zullen zijn. De advocaat dient hiermee rekening te houden en zijn staat van kosten en ereloon tot een minimum te beperken.

22 In het dossier " --- - Y B.V. / Z " waren de belangrijkste taken die mr. X diende uit te voeren de volgende:

- opstellen dagvaarding in kort geding
- behandeling zaak bij verstek voor de rechtbank van koophandel te Leuven
- installatievergadering deskundige, opvolging deskundig onderzoek
- opmaken afrekening en overmaken afrekening aan de curator.

Het ereloon voor deze prestaties werd door mr. X vastgesteld op 750 euro. De rechtbank is van oordeel dat mr. X het ereloon tot een minimum beperkt heeft.

De administratiekosten werden vastgesteld op 393,60 euro en de verplaatsingskosten op 28 euro. Deze kosten komen overeen met de werkelijk gemaakte kosten.

Er is geen reden om de staat van kosten en ereloon van mr. X ten bedrage van 1.171,60 euro te verminderen.

Verwijlintrest kan worden toegekend vanaf 20 augustus 2010, datum ingebrekestelling.

23 Beide partijen worden deels in het ongelijk gesteld. De rechtbank verdeelt de kosten zoals hierna bepaald.

VII Beslissing

Dit vonnis wordt gewezen op tegenspraak en in aanleg van hoger beroep.

Het hoger beroep is ontvankelijk en gegrond als volgt.

De rechtbank bevestigt het aangevochten vonnis in zoverre dit de vordering in het dossier " --- - Y nv / Z nv" verjaard verklaarde.

De rechtbank hervormt het aangevochten vonnis voor het overige.

De vordering van X is ontvankelijk en gegrond als volgt.

De rechtbank veroordeelt nv γ om te betalen 1.171,80 euro, te vermeerderen met de verwijlrent tegen de wettelijke intrestvoet vanaf 20 augustus 2010 en de gerechtelijke intrest.

De rechtbank veroordeelt χ tot één vierde en nv γ tot drie vierde van de kosten van de beide aanleggen. De kosten worden voor $\times$ vastgesteld op 158,09 euro (dagvaarding) + 440 euro (rechtsplegingsvergoeding procedure vredegerecht) + 82 euro (rolrecht hoger beroep) + 440 euro (rechtsplegingsvergoeding procedure hoger beroep) en voor nv γ op 440 euro (rechtsplegingsvergoeding procedure hoger beroep).

Dit vonnis is gewezen te Leuven door de rechtbank van eerste aanleg, vijfde kamer, samengesteld uit:

- L. WILLEKENS, Ondervoorzitter, Voorzitter van de kamer,
- E. VANDERSTRAETEN, rechter,
- J. HONNAY, rechter,
- D. CORTHOUT, griffier.

en op de openbare terechtzitting van woensdag 05 maart 2014 uitgesproken door L. Willekens, voorzitter van de vijfde kamer, bijgestaan door griffier D. Corthout, bij toepassing van art. 782 bis Ger. W.

D. CORTHOUT

E. VANDERSTRAETEN

J. HONNAY

L. WILLEKENS